

ЛІСОТИПОЛОГІЧНІ ТА РЕКРЕАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ НА ПРОГУЛЯНКОВИХ МАРШРУТАХ ДОВГОРУКІВСЬКОЇ ЯЙЛИ

Є. О. Кременецька, кандидат сільськогосподарських наук
Сумський національний аграрний університет

Ключові слова: лісова типологія, рекреаційна оцінка, Крим

В умовах Довгоруківської яйли популярністю користуються пішохідні та кінні прогулянкові маршрути у зоні грабово-дубових лісів (у поясі свіжих високопродуктивних грабово-дубових лісів, за участю сосни звичайної та кримської (500-650 м н. р. м.)) [3]. Завдяки наявності схилів різних експозицій рекреанти відвідують лісові насадження, які характеризуються різними типами лісу.

Наведемо опис тих лісових насаджень, які є найбільш розповсюдженими у вказаному регіоні. Наведені таксаційні показники рекреаційного призначення є загальноприйнятими [1, 5]. Видові назви вищих рослин відповідають визначнику [2].

На схилі південно-західної експозиції (25⁰, 575 м н. р. м.) деревостан сформовано такими деревними видами: *Quercus petraea* Liebl. (V клас бонитету), *Fraxinus excelsior* L., *Tilia cordata* Mill., *Carpinus orientalis* Mill., *Carpinus betulus* L.. У підліску зростають: *Cornus mas* L., *Euonymus latifolia* L., *Viburnum opulus* L., *Crataegus* spp., *Cotinus coggygia* Scop., *Rosa canina* L.. Тип лісу – С₁ГД. Тип лісового ландшафту (ТЛЛ) – 1А, стадія рекреаційної дигресії (СРД) – 2.

Ранньовесняний аспект є привабливим для рекреантів завдяки квітуванню весняних ефемероїдів *Galanthus plicatus* M.Bieb., *Primula vulgaris* Huds., *Scilla bifolia* L., *Crocus speciosus* M.Bieb. Весняний аспект: *Convallaria majalis* L. *Paeonia daurica* Andrews., *Dentaria quinquefolia* M.Bieb., *Lathyrus pratensis* L., *Arum elongatum* Steven., *Carex hallerana* Asso., *Polygonatum odoratum* Mill. Літній аспект: *Echium vulgare* L., *Coronilla emeroides* Drud. Boiss. Et Spruner, *Trifolium pratense* L., *Rorippa sylvestris* (L.) Besser., *Leucanthemum vulgare* Lam., *Arisfolochia clematidis* L., *Mercurialis perennis* L., *Euphorbia amygdaloides* L.

На схилі північно-східної експозиції (20⁰, 600 м н. р. м.) зростає 90-річне насадження (6Гз4Дск+Клг) з повнотою 0,8 за IV класом бонітету. Тип лісу – D₂ГР. ТЛЛ – 1А. СРД – 2.

На схилі північно-західної експозиції (5⁰, 625 м н. у. м.) зростає 60-річне насадження сосни кримської IV класу бонітету із повнотою 0,8. Тип лісу – С₂СС. ТЛЛ – 1А. СРД – 1. У балці (20⁰, 550 м н. у. м.) зростає 80-річне грабово-дубове насадження с ясенем, липою и осикою. Тип лісу – D₂ГР. ТЛЛ – 1А. СРД – 2.

Результати порівняльного аналізу показників (за методикою А. Г. Рудь, О. І. Левчука [3]), які були отримані для 100-річного насадження дуба скельного та 43-річного насадження сосни кримської свідчать про те, що перше насадження має вищу рекреаційну оцінку (сума балів – 22), ніж друге (сума балів – 10). Старовікова діброва є більш атрактивною для рекреантів.

У цілому, на прогулянкових маршрутах Довгоруківської яйли рекреанти перебувають у різних типах лісу (D₂ГР, D₁ГР, С₂СС, С₂ГРД, С₁ГД, С₁ДС). Ландшафти світлохвойного, широколистяного та мішаного хвойно-широколистяного лісу (тип ландшафту переважно 1А) чергуються із ділянками відкритого типу ландшафту, де можна побачити кам'янисті розсипи та панораму гір (тип ландшафту – 3В), завдяки чому естетична цінність прогулянкових маршрутів значно підвищується.

Список джерел літератури:

1. Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель. Ірпінь : Укрдержліспроєкт, 2000. 17 с.
2. Определитель высших растений Украины / Доброчаева Д. Н., Котов М. И., Прокудин Ю. Н. и др. Київ : Наук. думка, 1987. 548 с.
3. Посохов П. П. Лесорастительное районирование горного Крыма. *Лесоводство и агролесомелиорация*. Київ : Урожай, 1969. Вып. 16. С. 105–119.
4. Рудь А. Г., Левчук О. И. Сбалансированность показателей при оценке рекреационных лесных ресурсов – путь к сохранению лесных экосистем в горных курортных районах Крыма : тезисы докладов на совещании. 5.04.1988 г. Алушта. С. 20–22.
5. Свириденко В. Є. Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво: Підручник. Київ : Арістей, 2008. 544 с.